

جولان هنر در پنجاه سال شاهنشاهی پهلوی

بخشی است از سخنرانی خانم لادن ثمری
در جشن سالانه انجمن ادب و هنر زنان ایران که چون
گسترش هنر در طول پنجاه سال شاهنشاهی پهلوی را
می‌رساند، آن را از نظر خوانندگان عزیز هفت هنر
می‌گذرانیم:

پنجاه سال پیش زن ایرانی، نه تنها از هیچ نوع حقوقی برخوردار نبود
و حق شرکت در هیچیک از فعالیتهای اجتماعی را نداشت بلکه کمترین توجهی به
او نمی‌شد و وظایفش فقط در چهارچوب خانه محدود شده بود. در چنین شرایطی
چگونه می‌شد از او انتظار داشت که در جریان تحولات فرهنگی و هنری دنیا باشد،
هنر را که مظهر و عامل بیان فرهنگ و اندیشه یک اجتماع سالم است بشناسد و
در این زمینه کوچکترین فعالیتی داشته باشد.

در سال ۲۴۹۴ شاهنشاهی سردار بزرگ تاریخ ایران اعلیحضرت رضاشاه
کبیر با اعطای حقوق اجتماعی به زنان راه تازه‌ای را در سرنوشت زن ایرانی گشودند
و او را از قید بردگی آزاد ساختند. از آن پس بود که طرز فکر و دید زن ایرانی
بدرگون شد و برای دست یافتن به آزادی بیشتر و برخورداری از همه حقوق سیاسی
و اجتماعی خود فعالیت دامنهداری را آغاز کرد، و سرانجام در پرتو توجهات و
عنایات اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر توانست به این هدف بزرگ خود دست یابد
و از الطاف شهریار خردمند برخوردار گردد. امروز در جامعه نوین ایران زن ایرانی
این توفیق را یافته است که در همه امور همپای مردان گام بردارد و در هر نوع

فعالیت اجتماعی - سیاسی - فرهنگی و هنری نقش مهمی را ایفا کند .
در مدت نیم قرن اخیر نه تنها اوضاع اجتماعی و سیاسی ایران به گونه
فاحشی دگرگون شد بلکه در سطح فرهنگ و هنر آن نیز آنچنان تغییرات چشمگیری
صورت گرفت که یکبار دیگر توجه جهانیان به این سرزمین کهن که قرن‌ها مهد تمدن
دنیا بوده است معطوف گردید .

در زمان سلطنت اعلیحضرت رضا شاه کبیر هنرهای سنتی که در گذشته
تقریبا " بدست فراموشی سپرده شده بود دوباره احیاء شد و بنا به امر معظم له
کارگاه‌های متعددی برای زنده نگاه داشتن هنرهای سنتی این مرز و بوم در محل
وزارت و هنر کنونی تاسیس شد .

بنای اولین موزه ایران که در برگیرنده مجموعه‌ای از میراث این سرزمین
کهن از هزاره ششم پیش از میلاد تا اوایل قرن چهارم هجری می‌باشد با نام موزه
ایران باستان در زمان سلطنت اعلیحضرت رضاشاه کبیر نهاده شد . و از آن پس
به منظور حفظ و پاسداری از هنرهای باستانی ، سنتی و بومی ایران چندین موزه
دیگر تاسیس شد که روز بروز بر تعداد آنها افزوده می‌گردد . امروز با وجود ده‌ها
مدرسه ، آموزشگاه عالی و دانشکده هنری در سراسر کشور راه‌های ترقی و پیشرفت
برای هنرمندان جوان هموار گشته است و جوانان با ذوق این فرصت را یافته‌اند
که استعدادهای نهفته خود را پرورش دهند و در بالا بردن سطح فرهنگ این
مملکت گام تازه‌ای بردارند . در عصر پهلوی هنرمندان ایرانی این توفیق را
یافته‌اند که کار خود را در سطح جهانی و در کنار هنرمندان بزرگ دنیا عرضه
کنند . چنانکه در پاییز سال ۲۵۳۲ شاهنشاهی به اراده شهبانوی هنرپرور ایران
قسمتی از مجموعه هنری معظم لها که مرکب از آثار نقاشی هنرمندان ایرانی بود

در تالار پائیز شهر پاریس و در کنار آثار سایر هنرمندان دنیا به نمایش گذارده شد و در پائیز سال بعد برای اولین بار نمایشگاهی مرکب از آثار هنری هنرمندان بنام و برجسته جهان در تهران تشکیل شد که ریاست عالیہ آنرا علیاحضرت شهبانو بر عهده داشتند. در این نمایشگاه غرفه عظیمی به هنرمندان ایرانی اختصاص داده شده بود و برای آنان فرصت مغتنمی بود تا استعداد و هنر خود را در مقام مقایسه با هنرمندان غرب قرار دهند. لازم به توضیح نیست زیرا بر همه آشکار است که در عصر پهلوی و بخصوص در این چند سال اخیر وضع زندگی و شرایط اجتماعی هنرمندان ایرانی بکلی دگرگون شده است، شهبانوی هنر پرور ایران با حمایت و تشویق آنان راه تازه‌ای را در هنر این مملکت گشودند.

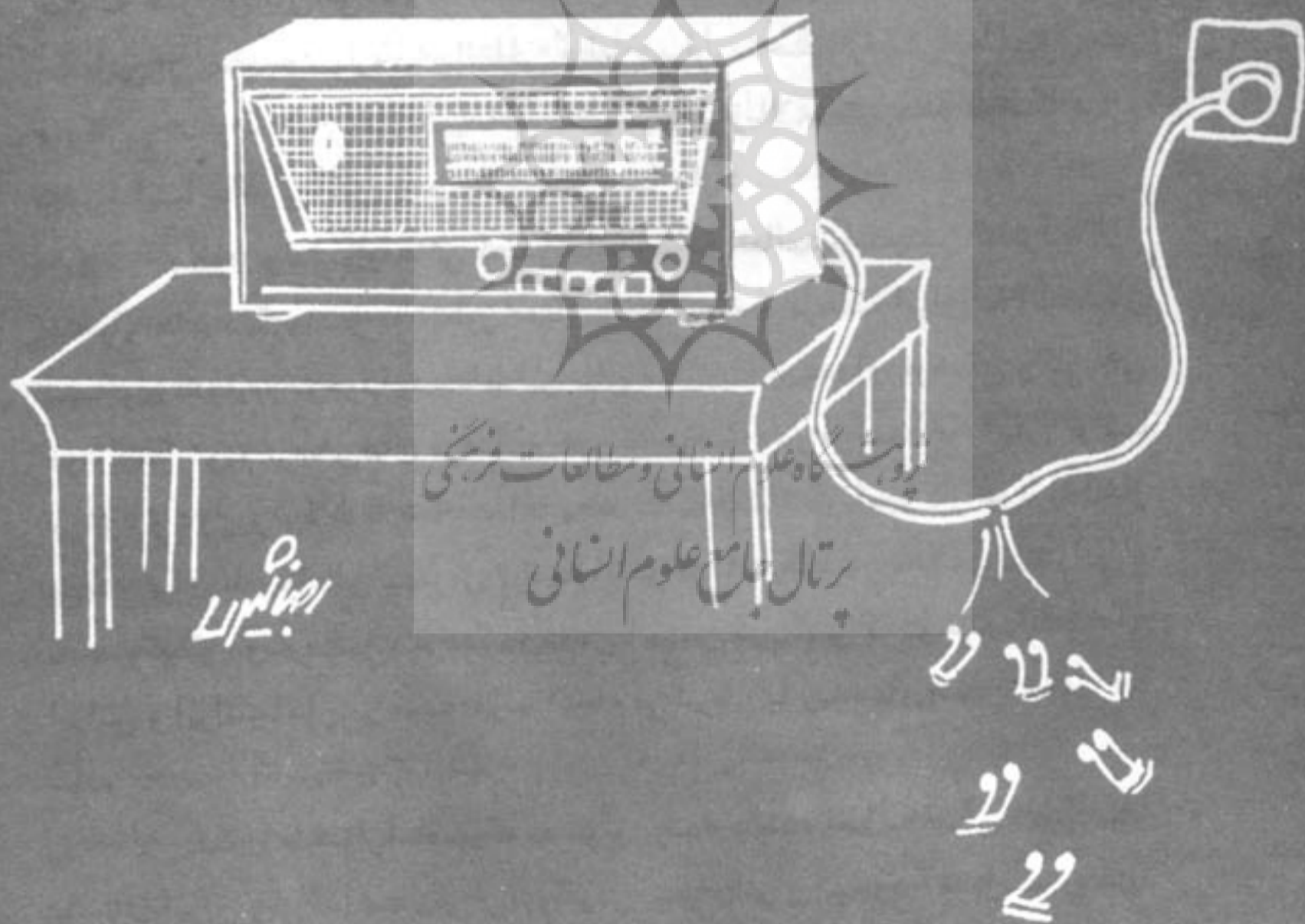
به منظور آشنا ساختن هنرمندان با تحولات هنری سایر نقاط دنیا و کسب تجربیات بیشتر چه از طرف دفتر مخصوص علیاحضرت شهبانو، و چه از جانب وزارت فرهنگ و هنر و سایر موسسات آموزشی و فرهنگی کشور بورس‌های تحصیلی و تحقیقاتی در اختیار آنان قرار می‌گیرد و این سبب پرورش و شکوفایی بیشتر استعداد آنها می‌گردد.

علاوه بر پیشرفت‌هایی که در زمینه هنرهای تجسمی در این چند سال اخیر صورت گرفته است در زمینه هنرهای نمایشی نیز از چنین پیشرفت‌هایی بی‌نصیب نبوده‌ایم. با تشکیل جشن هنر شیراز که در سال ۲۵۲۶ شاهنشاهی به ابتکار و با حمایت و راهنمایی مستقیم علیاحضرت شهبانوی ایران بوجود آمد رویداد مهم دیگری در تاریخ هنر این مملکت به ثبت رسید. این جشنواره نه تنها جنبه‌ای بین‌المللی دارد و در آن هنرمندان سراسر جهان شرکت می‌کنند و ما را در جریان آخرین تحولات هنری در زمینه رقص، موسیقی، تئاتر و سینما و سایر

هنرهای ملی و بومی خود قرار می‌دهند بلکه هنرمندان ایرانی نیز در آن به گونه‌ای موثر شرکت کرده و هنرهای اصیل ملی و همچنین آخرین تجربیات خود را به قضاوت هنر دوستان می‌گذارند. همچنین تشکیل چندین جشنواره بین‌المللی سینمایی از جمله جشنواره بین‌المللی فیلم تهران - جشنواره بین‌المللی فیلم کودکان و سایر جشنواره‌های سینمایی نقش مهمی در بالا بردن سطح فرهنگ مردم کشور و آشنا ساختن آنان با هنر سینمای دنیا دارد.

علاوه بر جشنواره‌هایی که در سطح جهانی فعالیت‌های اینچنین گسترده دارد جشنواره‌های دیگری نیز به منظور احیای ادب و هنر و فرهنگ ایران به ابتکار شهبانوی هنرپرور بوجود آمده تا ما ایرانیان بیشتر با ریشه‌های فرهنگی و تاریخی خود آشنا شویم. جشن‌های فرهنگ و هنر که هر سال در فرخنده ماه آبان بر پا می‌شود و در روز میلاد با سعادت اعلی حضرت شاهنشاه آریامهر کار خود را آغاز می‌کند برای ما ایرانیان بهترین فرصت است تا با شرکت در مجالس سخنرانی و بحث و گفتگو درباره هنر و فرهنگ و تمدن این سرزمین کهن که بوسیله دانشمندان ایرانی و ایران‌شناسان برجسته غرب انجام می‌گیرد، با ریشه‌های تمدن خود آشنا شویم.

تشکیل جشنواره طوس که به منظور زنده داشت حماسه ایران، سنت‌های باستانی ایران و بزرگداشت یکی از بزرگترین شعرای ایران بوجود آمده است رویداد دیگری است که از ارزش و اهمیت خاصی برخوردار است. ایکاش فردوسی بزرگ، حماسه‌گوی نامی ایران که در زمان حیات خود آنچنان مورد بی‌مهری سلطان قرار گرفت زنده بود و شاهد بر چنین تجلیل با شکوه و ارزنده‌ای که در عصر پهلوی از او بعمل می‌آید.....

پروژه نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

اصطلاحات